

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirker

den 24. december 2013

Kirke dag: Juleaften/B

Tekst: Luk 2,1-14

Salmer:

SK: 94 * 120 * 119 * 104 * 121

LL: 94 * 120 * 119 * 104 * 121

Hun har julen gemt inde i et skab. For julen må ikke være. Julen – eller j-ordet – må end ikke udtales. Jul stinker. Julen skal væk, helt afskaffes. Det er i hvert tilfælde, hvad Dr. Schwartz vil og befaler, og al hans mørke vil garanteret komme ud i al sin ondskab, hvis han vidste, hvad Benz gemmer i sit skab. Men selv dér i tårnet, hvor livet er dødt, hvor ondt er godt og glæde er skadefryd, ja selv dér findes den sande glæde, selv dér er det jul – men i det skjulte. Helt som i Juleevangeliet. Det blev jul i det skjulte, da Jesus blev født.

Julen er noget særligt for Benz i TV2s julekalender *Tvillingerne og Julemanden*. Hver gang hun skal jule i sit juleskab, så tager hun sit fine sjal på. Benz elsker julen og glæder sig. Julen er lys og glæde. Derfor er det ikke kun i hendes skab, at der er jul. Der er også jul i hendes hjerte. Hver gang hun juler, og hver gang hun taler med Julie, så får hun et særligt glimt i øjet, et særegent smil om læben og en helt anden glad og kærlig klang i stemmen end ellers. Jul gør godt, jul gør glæde, og det helt ind i hendes hjerte.

Dér, hvor julen bare er i et skab, dér er det muligt at udrydde julen; men dér, hvor julen med dens glæde er nået ind i hjertet, dér bider den sig fast og er ikke sådan lige at udrydde. Da kan den kun udryddes ved vold, mørke og ondskab. Måske kan mørke og ondskab stække vores glæde, men den sande glæde

ved glæden kan den ikke udrydde. Vi kan undertrykke den, men ikke udrydde den. Dertil er julens glædelige budskab alt for stærkt, om end det handler om et lille barn i en krybbe.

Der er derimod noget helt andet, der kan stække glæden. Noget langt mindre voldeligt, langt mindre mørkt og ondt. Langt mere almindeligt mellem os mennesker, og måske endnu mere udtalt her op til jul. Og nu må I undskylde mig, men jeg er nød til at sige, at her har Julemanden altså noget af skylden for, at vi mennesker ind imellem har det så svært med hinanden og har det svært med glæden og kærligheden og livet.

Tanken derom har naget mig lige siden det første afsnit af Tvillingerne og Julemanden. Dr. Schwartz forvandler Nicolas', julemandens, kone Julie til en gås. Egentlig kan det jo godt være, det ikke var en forvandling, men det var det i hvert tilfælde i det ydre. "Og" siger han til Nicolas, "når du bringer mig lysets sten, så får du din Julie igen!" 'Når'. Senere i fortællingen er beskeden til Regitze: "Hvis du kan få lysets sten fra Nicolas, så får du din mors skrin at se!" 'Hvis'.

'Når' og 'Hvis'. For at opnå noget, skal der opfyldes noget. Der er betingelser for godheden. Helt som med Julemanden. For hvem er det lige, der får gaver af julemanden? Det får man kun, hvis man er sød og opfører sig ordentligt. 'Hvis' og 'Når'. Og hvem bestemmer, om man har opført sig ordentligt? For vi kan vist godt blive enige om, at det er jo ikke julemanden, der bestemmer det. Og er der mon overhovedet en mor eller far, der i går havde et skænderi med sit barn, der kan finde på at fjerne alle julegaver fra træet med begrundelsen, at du ikke har opført dig ordentligt?

Vi sætter betingelser op for godheden. Betingelser, som er umulige at efterleve, men de er også konsekvensløse. Og alligevel har de en virkning. Men mest en negativ virkning.

Og nu springer vi alle mellemregningerne over og går lige til benet. Og der står vi så tilbage med følelsen af, at vi er elsket for det vi gør, og ikke fordi vi er! Og det vi bør gøre, kan være næsten umuligt at leve op til. Vi duer ikke. Vi har ingen værdi. Det kan være svært at være menneske, er den følelse vi står tilbage med.

Vores normer for, hvornår vi har værdi, er som benzin på selvværds-bålet for arbejdsløse, for syge, for gamle – for de gør ingenting. De er bare, og de koster penge, alt for mange penge. Vi skal gøre nytte, for det giver mening og værdi, siges det, også om det så handler om at skifte vandet i kommunens vandpytter. Når nytteværdien er normen i vort samfund, så ber vi selv om at få stressede, deprimerede, utilpassede mennesker, og dermed også mennesker, der meget nemt føler sig til besvær, til overs, uønsket og uelsket. Ikke at man ikke kan få stress og depression af andre ting; men for mange af os gælder, at når normen for det, vi bør gøre kommer oveni, så går det for alvor galt.

Mennesker har først og fremmest værdi fordi vi er. Det var jo også noget af det, nu afdøde Nelson Mandela formåede af få mange til at se, at et menneskes værdighed ikke er betinget af farve, indkomst, kultur, religion eller andet end det, at det er et menneske. Kærlighed og godhed går i stykker, når vi stiller betingelser op med 'når' og 'hvis'. Jeg ved godt, at samfundsøkonomisk, kan vi nok ikke helt undgå betingelserne, for der vil jo altid være nogle, der ellers bare nasser på systemerne. Men problemet er også, at vi også sætter betingelser op i vore kærlighedsforhold, i vore

medmenneskelige forhold og i den helt eksistentielle forståelse af at være et menneske. Og det ødelægger glæden. Det ødelægger glæden i hjertet. Det ødelægger juleglæden. Det ødelægger livet.

Julen er ikke de søde børns fest. Julen er ikke de pæne unges fest. Julen er ikke de erhvervsaktives fest. Julen er ikke en betingelse-konsekvens-fest. I så fald var det aldrig blevet jul.

Hvis evangeliets verden havde set ud som vores verden, mon det så nogensinde var blevet jul. Julen har alle odds imod sig. Maria er alt for ung til moderansvaret. Hun er uden uddannelse. Hun kan ikke give nogen ordentlig forklaring på, hvem der er far til hendes barn, dog er det sikkert, at det ikke er hendes kæreste Josef. Maria ville være en oplagt kandidat til TV-serien ”De unge mødre”.

Og hvad med Josef. I alle de filmatiseringer jeg har set af juleevangeliet, dér er Josef enhver svigermors drøm, og der er ikke mange unge piger i Nazaret, der ikke er godt misundelig på Maria. Men er det sandheden om Josef? Kunne han ikke lige så godt være kronraget med store tatoveringer og svulmende overarme, sådan en, som enhver far frygter hans datter kommer hjem med. For sjovt nok, så skal vi lære sådan en at kende rigtig godt, før vi synes, at han er en pæn ung mand og min datter værdig. Hvorimod ham med modefrisuren, det pæne tøj og de gode manerer, han vader lige ind i stuen hos os. Og ofte er det for sent, når vi endelig får øjnene op for, hvor stor en idiot han egentlig er. Men da har han gjort vores datter til enlig mor. Vi elsker nemlig for det, vi er og ikke fordi vi er.

Min pointe er, at Josef og Maria er ikke noget at skrive hjem om. Josef var faktisk ved at trække følehornene til sig igen, da han fandt ud af det med Maria. Og nu står de så her i Betlehem.

Har ikke noget sted at være og må tage til takke med en stald. Der er intet glørværdigt over dette. Der er intet idyllisk over dette. To unge, der bare er en byrde for alle andre. Julen ville ikke have en chance i vores betingelses-jul. Der er ingen hyggelig julestemning over julen.

Men der er glæde. Der er kærlighed. Der er troskab. Der er jul. Ikke gemt i et skab i bunden af et fyrtårn, men gemt i en stald. Og gemt i deres hjerter.

Men julen skal ikke gemmes væk, så straks er der engle, der fortæller om det nye til hyrder på marken. I dag ville englens slet ikke kunne nå at komme ud med nyheden før Josef og Maria havde lagt billeder af den lille nyfødte ud på Facebook. Julen skal ikke gemmes væk; men den skal gemmes i hjertet. Det skal være jul ikke bare i skabet. Ikke bare i kirken. Ikke bare i hjemmet omkring gave-træet og julemaden. Ikke bare den 24-26/12. Det skal være jul i hjertet hele tiden. Juleglæden skal være i hjertet. Jesus-glæden skal være i hjertet.

For med det barns komme til verden, kom også budskabet ud til alle mennesker, at vi er elsket, fordi vi er og ikke for det vi er. Med Jesus kom den betingelsesløse kærlighed til fuld skue for os. Som et barn, selv et lille Jesus-barn, ikke gør andet end at ligge og kigge, sove, græde og sørge for at det, der fyldes ind i den ene ende også hurtigt kommer ud i den anden ende, så er det alligevel elsket. Og sådan er vi alle elsket af Gud! Betingelsesløst. Fordi vi er! Ikke 'når' eller 'hvis'.

Må vi få en dejlig julehøjtid i hjem og kirke; men først og fremmest i hjertet. Julebarnets krybbe stod i Betlehem. Men glæden derfra vil ind i vore hjerter. Da behøver vi ikke frygte en mørk og ond Dr. Schwartz. Mod julebarnet taber han kampen om lyset og julen. For Dr. Schwartz stod kampen om

lysets sten. Men påskemorgen, da stenen rulles væk, træder Jesus lyslevende ud af gravens mørke. Jesus vender ikke lyset; han vender mørket, vender død til liv. Men det begyndte i julen. Ikke som en betingelse, 'hvis' og 'når', men som julens, glædens og kærlighedens 'fordi'.

Må juleglæden ikke være skabs-glæde, men Jesus-glæde i hjertet.

Ære være Gud i det højeste og på jorden!
Fred til mennesker med Guds velbehag!